

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri
Theologi, Jnstitvtiones Morales**

In Qvibvs Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

16. De filiis legitimis, & naturalib.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

anchæ editatem, & dominium eius solum acquirit iure ciuili, non gentium, & in ius ciuile Princeps habet potestam. Communis tamen opinio est, ut Princeps possit natalium restitutionem concedere, quamvis si hæreditas ad successores delata antequam eam ipsius successores adierint non posita.

Vnde quæritur, An filius naturalis, vel spurius possit auctoritate Princeps fieri legirimus etiam viuentes & annuente patre, etiam si filii naturales & legitimis ipsius patris non consenserint. Respondeat Couartuia loco citato, in numero septimo ex sententia Baldi, Alexandri, & aliorum, non posse, quia huiusmodi natalium restitutio maxime nocet prædictis filiis: sic enim legitima portio eius debita minueretur absque eorum consensu: & ideo necessarius est eorum consensus, ne damno afficiantur. Quare necesse est, ut certior fiat Princeps de filiis naturalibus & legitimis extantibus, alioqui subreptitia censetur natalium restitutio, si mentio illorum filiorum facta non sit, ut ait *ibidem* Couartuia.

C A P. X V.

Aliæ questiones eiusdem argumenti diluvuntur.

Siendum est, regulam esse Cancellariae ordine quadragesimam octauam, quæ sic habet: [Item voluit, quod in dispensationibus super decedum natalium, ut possint succedere in bonis temporalibus, ponatur clausula, quod non præiudicetur illis ad quos successio bonorum ab intestato pertinere debet.] Vbi Glossa ad hanc regulam ait esse constitutum, quia Papa in locis, quæ pertinent ad patrimonium B. Petri, non restituit aliquos natalibus, nisi prædicta clausula adiecta. Nam in locis, inquit, Imperij non potest (vel meo iudicio melius, non sole) natalium restituitionem concedere in hereditariis successionibus.

Primo quæritur, An cum Princeps aliquem legitimum efficit, vocandas sit, qui est subsecutus, sub illa conditione, si abique liberis hæres institutus pater deceperit? Communis est opinio, quam habent Ancharenus Alex. Decius, & alij apud Couartu, in epistole par. 2. cap. 8. §. 9. num. 8. cum vocandum esse: quia non creditur Princeps id priuilegium concedere cum damno & detrimento eius, qui est substitutus.

Secundo quæritur, An extantibus filiis legitimis & naturalibus, vna cum illis succedit is quem Princeps legitimus facit? Respondeat Couartuia loco citato, numero octavo, fieri legitimum, ut succedit in bonis parentum, & aliorum confanguineorum, tum ex testamento, tum ab intestato: quareius habet dicendi, nullum esse testamentum, in quo ipse præteritus, aut sine debita causa exhaustus est: & dicendi, in officiosum esse testamentum, in quo non est ei reliqua portio legitima. Sic communis opinio teste Couartuia ex Auctore. Quoniam modi naturæ offician, fuit. Et quoniam varie, & reliqui, & si quis ergo, versi sit igitur licentia.

Tertio quæritur, An si filij legitimis & naturales non extant, sed superstites sint ascendentibus, eorum mentio facienda sit, cum quis legitimus sit referpto Principis? Respondet cum communis sententia, quam habet Couartuia in epistole par. 2. cap. 8. §. 9. num. 7. & Molina lib. 1. de primogenitura cap. 3. num. 8. & 10. & Emmanuel Costa Lutitanus in l. Gallus, §. & quid si tantum num. 14. ff. liberis, & posthumis, faciendam esse, quoniam iure gentium legitima portio ascendentibus debetur: quamvis iustis de causis, Princeps auctoritate denegari auctollit queat.

Quarto quæritur, An si filij legitimis naturalesque extant, Princeps credatur filium naturale, vel spurium reddere legitimum, etiam si inde minuatur legitima illocum portio? Respondeat Couartuia, & Molina in locu supra citato, restitucionem prædictam natalium intelligendam esse fieri, etiam si minuatur portio legitima

filiorum & naturalium: dummodo, cum peritur à Princeps restitutio natalium, facta sit mensio filiorum naturalium & legitimorum: quia Pater dum vivit, id potest iustis ex causis à Princeps petere & impetrare, & proinde potest Princeps id iuste concedere. Si vero intentio non fiat illorum filiorum, non creditur Princeps restitucionem natalium facere, cum tanto eorum detimento & ideo subreptitia restitutio censetur, ut paulo ante dixi.

Quinto quæritur, Ad quem Principem pertinet restituere natalibus filium clerici ex sacrilegio natum? hoc est, filium sacerdotis, vel alieuius in sacris Ordinibus constituti, ut Diaconi, vel Subdiaconi. Duæ sunt opiniones, ut constat ex Couartu, in epistole de sponsalibus, & matrimonio par. 2. cap. 8. §. 8. nn. 19. Una docet ciuilem Princepem id posse, & ad eum spectare, legitimum facere filium spurium clericis sacris Ordinibus initiati, ut tanquam hæres succedit in bonis profanis patris, hoc est, in bonis ipsius patrimonialibus, ac ut possit ad dignitates, honores, ad munera ad officia ciuilia promoveri. Sic Bartolus, Paulus, Socinus, quos in eodem loco referunt, & sequitur Couartuia; adjiciens hanc esse communem sententiam: quam etiam sequuntur Iohannes Andreas in cap. Per venerabilem, qui filij sunt legitimii. Praepositus ibidem, Lamberti de lice patron. lib. 1. par. 1. q. 2. art. 27. num. 17. Calderini. conf. 3. tit. qui filij sunt legitimi. Id probant, quia filius huiusmodi est laicus, & est Princeps secularis potestatis, & iurisdictioni subiectus. Item, solum restitutio natalibus in ijs, quæ profana & ciuilia sunt, facilius, ut patri succedit in bonis patrimonialibus, & ut fungi possit ciuilibus officijs: ergo ad ciuilem Princepem pertinet, ius natalium ipsum concedere.

Altera sententia affirmat, hanc natalium restitutionem esse petendam à summo Pontifice, non à Princeps seculari. Sic Dominicus in cap. ultim. §. 1. de iudic. in 6. Alex. in conf. 87. volum. 2. quod dicitur: *Vitis codicilis*, Paulus Parisius conf. 2. num. 23. lib. 2. Socinus sibi contrarius conf. 65. vol. 3. Ratio eorum est, quia clericorum bona sunt à Princepum ciuilium iurisdictione libera & exempta, ut docet Panormitanus in cap. Ecclesiæ, de consiliis. Item, quia filius legitimus non sit, nisi consentiente patre: at pater cum clericis sit, etiam sponte sua nequit coram iudice seculari causam aliquam tractare, cap. si diligensi, Deforo compet. Ego sane consilium dare, ut ab utroque Princepice huiusmodi natalium restitutio peteretur.

Si roges, quid iuris sit, si filius non laicus, sed clericus fuerit? Couartuia ex ibidem idem juris esse senserit, si filius clericus sit, & legitimus natalibus sit restituendus, ut in bonis patris profanis, non Ecclesiasticis succedit: & id probat testimonio Ioh. Andrea, Praepositu, & Lamberti. Sed Decius conf. 1. ylo late probat, clericum etiam minoribus Ordinibus initiatum, nonnisi à Ponifice Maxim. posse legitimis natalibus restitu: eo quod clericus sit, & proinde à ciuilem Princepum potestate exceptus, & liber. Hæc opinio mihi placet.

C A P. XVI.

De filiis legitimis & naturalibus.

Primo quæritur, Quoniam sint filij legitimii & naturales? Respondeo, eos esse qui nati sunt ex legitimo coniugio. cap. Quod nobis cap. canam quæst. 2. cap. lator. Quis filii sunt legitimii cap. tua, de ordine cognitionum. Institut. de patria potest. Dicuntur naturales, quia sunt generatione, non adoptione filij: legitimii, quia nati sunt secundum leges & iura.

Secundo quæritur, An filij nati ex parentibus Paginis, vel Iudeis, inter quos matrimonium ratum erat & firmum more institutoque ipsorum sint legitimii, si parentes

ad fidem

ad fidem & religionem Christianam conuertantur? Respondeo Couar. in epitome par. 2. c. 8. §. 1. num. 1. si matrimonium more ipso unum valebat, quanquam sit alioqui iure tanquam Canonico prohibitum, filios esse legitimos & naturales. cap. vlt. qui fil. snt legit. si tamen iure naturali, vel diuino matrimonium erat irritum & inane, non sunt legitimi teste Couarruia. Ut si erant suscepit ex pluribus uxoribus, cum quibus Pagi nuptias more suo contraxerant. Nihilominus tamen Glossa, & Io. Andre. Abbas, & Ancharanus in eo cap. vlt. quod paulo ante resiliens, aiunt filios genitos ex Iudeis, qui iuxta legem Mosiacam repudiatis primis uxoribus, eisque viuentibus, vel absque reprobio secundas nuptias contraxerunt, legitimos esse iustificandos, si parentes Christi fidem profiteruntur. Couar. dicit, eos legitimos habent ex Ecclesia benignitate, ne a fide Christi suscipienda auertantur; & quia Moses eiusmodi matrimonio Dei nutu permisit.

Tertio queritur, An filij nati ex matrimonio, quod reuera nullum est ob impedimentum occultum, sed bona fide per errorem vel ignorantiam contractum, sit legitimam. Respondeo esse legitimum cap. ex tenore. Et cap. Per unit. qui fil. snt legitim. quod locum habet, dummodo matrimonium sit in facie Ecclesiae celebratum, cap. cum inhib. cap. 1. de Clandest. defonf. Et cap. 2. qui fil. snt legit. Quæres, utrum hoc locum habeat, quando ex parte viuis tantum coniugis bona fides fuerit, ita ut contractum sit matrimonium bona fide per errorem vel ignorantiam viuis tantum coniugis. Respondeo, locum habere cap. ex tenore supra citato. neque enim filius est partim legitimus, partim non legitimus.

Quarto queritur, An filij nati ex matrimonio per errorem vel ignorantiam bona fide contracto, sint vere legitiimi; an tantum iuriis fictione habeantur pro legitimis? Respondeo cum Couarruia loco citato, num. 3. esse vere, non sicut legitimos. Vnde succedunt parentibus in omnibus bonis.

Quinto queritur, An ante leges & iura scripta fuerit differentia filiorum, ita ut alii fuerint legitimis, alii non legitimis? Quidam iurisconsulti nimis ruin R. hardus cognovit de Malumbra & Albericus teste Cardinali Palaeotto in tract. de Not. Et sibi capite primo numero primo, omnes inquiunt, tunc nascibantur legitimis. Hoc alij tamquam temerarii confutant, Glossa. Bartol. Ioan. And. quos citat, & sequitur Cardinalis Palaeottus loco citato. quoniam ante quolibet ius scriptum filii nati ex adulterio, incestu, stupro, sacrilegio legitimis non erant. Item omnis concubitus inter virum & feminam matrimonij vinculo solutos naturali & diuino iure damnatur: ergo filii inde nati, legitimis esse non possunt fortassis prii illi iurisconsulti qui id dixerunt, nihil aliud dicere volunt, nisi, quod filii geniti extra matrimonium, legitimis non erant, non quidem ijs, quæ attinent ad ius naturale, & diuum, quasi co iure permetterentur: nec in ijs, quæ pertinent ad leges & iura humana scripta, quæ hisce filiis multa denegantur: sed in ijs, quæ secundum ius naturale filii debe ntia parentibus habere: qualia sunt alimenta, institutio, educatio, custodia, & disciplina.

Sexto queritur, An in causa matrimoniali bona fides subesse creditur contestatalite, & pendente super matrimonium? ut cum agitur, An matrimonium sit dissoluendum? Respondeo Couarruia in loco citato, num. 4. esse bonam fidem, & proinde filios ex tempore suscepitos ante sententiam latam esse legitimos. Et hoc colligit ex c. 2. qui fil. snt legit.

Obijcties, id quod habetur in l. sed si legi. §. si ante ff. de patr. hæredit. & Glossa ibidem, vbi dicitur, in causa hæreditatis petita malam fidem putari, post contestatam item, & adhuc ea pendente. Ita ut is qui causa cadit in ea lite, debeat fructus restituere quos perceperit ex re petita post item contestatam: Respondeo cum Couarruia talem restitutionem fructuum leges & iura præcipere. Glossa in l. ex diverso ff. de res vend. & in cap. grauis de resit. spoliatorum:

quia ex re aliena percepiti sunt, & possessor, lice mota, eos diligenter quam antea custodire & conferuare debet. At qui voluit Ecclesia, ut is qui bona fide matrimonium contraxit, eo ratur etiam lice contestata & pendente.

Si roges quid dicendum, cum lata est sententia, contra primum matrimonium, & coniux à sententia lata appellavit, & secundum matrimonium contraxit? Paulus Castrensis teste Couarruia loco citato, numero octavo, dicit, matrimonium secundum, contra primum habet tanquam bona fide contractum. Sed verius est, quod docet Couarruia cum Ioan. Andrea, Praepositu, & Calderino, ac Felino, adhuc matrimonium primum tamquam bona fide contractum habendum esse, quia cap. venientes de lice patrona. Et cap. Non solum de appell. in sententia qua appellatione suspenditur: & idem juris est codem teste Couarruia, de filiis concepitis post latam sententiam, pendente adhuc decem dierum termino dato à iure ad appellandum. cap. Non solum de appellat. in 6. Quo fit ut filii concepti post latam sententiam contra matrimonium, à qua appellatum non est, non habeantur tanquam bona fide concepti.

Septimo queritur, An is, qui dicit, in iudicio se esse legitimam, id probare debet? Respondeo Couarruia in epitome par. 2. cap. 8. §. 3. numero primo debet, & ita docent Angelus, Decius, Iason ab eo citatu: idque probant illi Autores ex l. liberorum. ff. De ijs qui notantur infamia. Addic Couarruia hanc causam tractari posse etiam post quinquennium, à morte parentum elapsum. Abbas, Ancharanus, in cap. Per unit. qui fil. snt legit. quamvis Glossa Hostiensis, & Henricus voluerint taliem causam agi non posse, post quinquennium predictum. Teste item Couarruia, si actum sit cum eo, qui æquales habet eiusdem quæstionis persecutores, sententia in ea causa data, cæteris in eo, quod ad publica munera atrinet, nocet, non tamen in eo, quod spectat ad priuata illorum incomoda, qui nondum egerunt, nec ad iudicium vocati fuerunt.

Quæres, Causa de filijs, sint nec ne legitimis, ad quem iudicem pertinet? Respondeo, ad Ecclesiasticum ca. Tua, de Ordine cognitionis. c. Causam, qua secundo, &c. Lator, qui filii snt legit. At vero causa de hæreditaria successione, quæ cum causa de legitima prole pendente coram Ecclesiastico concurrit, deferatur ad Iudicem civilem, non Ecclesiasticum. Cum de successione in hæreditate principaliter tractatur, & antequam de legitima prole causa agatur. cap. Causam que, supra citato; nisi causa de hæreditate, ab eo tantum definita sit, per sententiam, qua proles legitima esse decrevit: tunc enim eo ipso, quod iudex Ecclesiasticus pronuntiat problema esse legitimam, pronuntiat etiam non esse primandam, nec excludendam ab hæreditate. Glossa, & Innocentius, Cardinals, Antonius, & Abbas in c. 1. Et c. Perlatum, c. Causam que. Qui fil. snt legit.

Octavo queritur, Quibus modis probetur aliquem esse filium legitimum & naturale? Respondeo, in primis duobus testibus adhibitis, qui testimonium reddant de veritate sibi nota. cap. Per tuas, qui fil. snt legit. Couarr. in §. citato num. 5. ex Paulo Castrensi. Et Decio. Secundo, quia is a parentibus; ut filius tractabatur, quamvis postea ipsi parentes id negauerint caput. Per tuas de probis. Glossa, & Panormitan. in cap. Transmissa. Qui fil. snt legit. Couarr. §. predicto. num. 6.

At non sufficit, si quis filius nominetur, nisi alia ad finit iuris administrula. Couarr. ibidem num. 7. Satis tamen est, si quis natus sit ex uxore, quamvis adultera, dummodo tamen cum ea assidue habitauerit maritus, etiam si eum filium suum esse, ambo coniuges negauerint. Couarr. num. 8. Communis sententia sic habet: In l. Filium. ff. De ijs, qui snt, vel alii iuri sunt, ita legitimus: Filium cum definitus, qui ex uxore & viro eius nascitur. Sed si singamus abfinisse maritum verbi gratia, per decennium, & postea reuersus annu-

lum inuenisse in domo sua, placet nobis Iuliani sententia, hunc non esse maritum filium. Non tamen ferendum, Iulianus ait, eum, qui cum uxore sua affidus moratus, nolit filium agnoscere quia non suum sed mihi uidetur, si confitetur, maritum cum uxore, non concubus in infirmitate interuenientem, vel alia causa, hunc qui natus est in domo filium non esse. Sic ibi.

Hanc probationem solum elidere potest si confitebitur, maritum absensem fuisse, aut non potuisse ad uxorem accedere, vel generare non potuisse eo tempore, quo filius est conceputus. Vnde falsa est sententia, ut recte ait Courtruius Barbarij, qui cap. in praesentia de probat. num. 98. dixit filium ex uxore adulteria potius, quam ex matrimonio conceputum, si claudas, vel cæsus natus sit.

Quare, An sola fama prober aliquem esse filium legitimum? Respondeo, minime, si patentes id verum esse negauerint, cap. Transmissæ, qui filii sunt legitimi. Ibidem Glossa, & Panorm. & alijs. Item si quis citim posse fuisse, qua ut filius legitimus haberetur, non cogitur credere parentibus negantibus eum esse suum filium Glossa in l. 1. §. 2. ff. De Carbonia, editio, Finl. Posth. §. vlt. ff. De libe. & posth. Abbas, & alijs in c. Transmissæ citato: vnde nequit ab hereditate excludi. Hinc est, recte Courtruius ibidem numer. 10. vt tria fuerit in hac causa à testibus inquidenda: Primum, an sciant, verbi gratia, Tertium esse filium Caij, ex matrimonio legitimo ab eius uxore conceputum. Secundum, An sciant Caium agnoscere filium suum esse Tertium prædictum, & eum ut taliter tractasse. Tertium, An creditum fuerit communis vicinæ, fama præstatum Tertium, filium esse legitimum Caij.

C A P . X V I I .

De hereditaria filiorum legitimorum & naturalium succesiōne.

Primo queritur, Quo modo filii legitimi parentibus ex testamento succedant? Respondeo filios legitimos, & naturales, & ipsi deficientibus nepotes, vel alios quolibet descendentes debere necessario instituti heredes a parentibus, vel alijs ascendentibus; ita ut si parentis filium legitimum, & naturalem in testamento prætereat, hoc est, heredem non instituat, neque exheredet, aut si exheredet, non exheredet apposita causa, aut si exheredet causa expressa, sed non iusta, & debita, videlicet, quam leges & iura præscribunt, tunc filius habet ius dicendi nullum esse testamentum, eo quod sit in eo præteritus, vel exheredatus quidem sed suppetita & tacita causa, vel exheredatus, sine iusta & legitima causa.

Quod si heres institutus est, sed non in tanta legitima portione, quanta ei secundum leges, & iura debebatur, ius habet dicendi testamentum esse inoficium; & proinde ius habet petendi incrementum, usque ad integrum, & legitimam portionem. Aut. Vt cum de appellatione cognoscatur, §. Aliud quoque capitulum & §. Sine igitur omnibus. In illo primo sic habetur: [Sancimus, non licere penitus patri, vel matri, aeo, vel auia, proauo, vel proauia, suum filium vel filiam, vel ceteros liberos præterire, aut exheredes in suo facere testamento, nec si per quamlibet donationem vel legatum, vel fideicomissum, vel alium quemlibet modo eis dederit, legibus debitam portionem; nisi forsitan probabantur ingratii, & ipsas nominatis ingratitudinis causas parentes suo inservierint testamento.]

In secundo §. Sive igitur omnes, sic legimus: Sive igitur omnes memoratis ingratitudinibus causas, sine certas ex his, sive unam quamlibet parentes in testamento suo inservierint, & scripti heredes, vel nominatos, vel nominatas causas, vel unam ex his, ut am esse monstrauerint, testamentum suum habere firmatorem determinamus. Si autem hac observata non fuerint, nullum exhereditatis liberis præiudicium generari. Sed quantum ad heredium institutionem pertinet, testamento evanescat,

ad parentum hereditatem liberos tanquam ab intestato ex qua parte peruenire, ne liberi falsis accusationibus condemnantur, vel aliquam circumscriptionem in parentum substantijs patiantur. Si vero cantigerit cum quibusdam talibus testimoniis quadam legata, vel fideicomissa, aut libertates, aut tutorum donationes relinquunt, vel qualibet alia capitula, concessa legibus nominari ea omnia subveniunt adimplentes, & dari illis, quibus fuerint derelicta, & tanquam in hoc non recessum obtineant testamentum. Sic ibi Haec etiam constant ex Aut. Non licet, & Aut. ex causa C. de liberis prete.

Si quis etiam delcentium, ut puta filium ascendentem, videlicet parentem, in testamento prætererat, vel exheredet non expresa causa, vel si expressa quidem, non tam iusta, & debita, ius habet ascendens, dicendi nullum esse testamentum. Quod si fuerit institutus heres, sed non in tota legitima portione, quam leges, & iura præscribunt, querelam habet contra testamentum tanquam inoficium, & ius petendi complementum legitimæ portionis sibi debita. Aut. Vt cum de appellatione cognoscatur, §. Sive igitur omnes, & §. Instans autem perspicimus & alijs dubibus sequuntur.

Descendentium potro nomine intelliguntur, sive per matrem illi, sive per patrem descendant: item, sive emancipati sive secus, etiam quamvis posthumus sint. I. Maximus vitium. §. penultimum, & ultimum. C. de liber. præter. & Inst. de exhereditat. filio, & sed haec quidem. Et appellatione ascendentium veniunt ij omnes qui descendentes respondent. Testator itaque quamvis aliquid habet exdescendentibus legitimis debet etiam, vel instituire heredem in legitima portione, que ipse secundum leges, & iura debetur, vel exheredare iusta, & debita causa expressa. Quod si illum instituit, minime cogitur de aliquo ascendentium facere mentionem, quia descendentes in infinitum carceris præteruntur. Inst. de heredi, que ab intestato deforuntur, in prime. Deficientibus autem descendentibus legitimis, debet suos ascendentibus legitimos, si quos habet, heredes instituire vel exheredare. C. Ad senatus consil. Oriens. & Quoties, cognatos vero a latere vententes nunquam cogitur heredes instituire, vel exheredare: sed non extantibus ascendentibus, vel descendentibus legitimis, potest quos voluerit extraneos instituire, nulla de cognatis a latere facta mentione. Siluetker in verbo, Hereditas, primo in principio.

Secundo queritur, Quomodo descendentes legitimi & naturales ab intestato succedant in bonis ascendentium? Respondeo, successionem ab intestato, esse descendenti, aut ascendentem, aut ex latere venientem: in re communi, quod pertinet ad descendentes, primi succedunt legitimis descendentes, sive sint mares, sive feminæ, sive emancipati, sive secus, sive per lineam masculinam, sive per femininam descendant: & excludunt omnes alios, sive ascendentes, sive ex latere venientes. Aut. de hered. ab intestato, collat. 9. Quod si in primo gradu sunt multi, succedunt per capita sive in viriles portiones, hoc est, filii succedunt æqualiter. Si vero sunt filius, & filii fratris, hoc est, ex altero filio demortuo nepotes, & vltiores: non excludit filius nepotes, sed filii fratris succedunt cum filio, sive patruo per capita, id est, non aquis portionibus, sed per stirpem: hoc est, singuli omnes in ea parte, quam pater eorum, si vixisset, habuisset: Aut. in successione. C. de suis & legi, liberis, & Aut. de hered. ab intestato, §. collat. 6. Inst. de hereditatibus, que ab intestato. §. Causa filius. Filii itaque succedunt per capita, nepotes ex filiis per stirpes loco parentum, quos referunt. I. Nepotes. C. de suis, & legitimis liberis. Vnde sit, vt si in defuncto parte superest sit filius, & tres nepotes ex alio filio mortuo, tantam portionem debeat habere filius, quantam tres nepotes, quia tres nepotes non succedunt, per capita, sed per stirpem, hoc est, succedunt in ea parte, quam pater ipsorum habuisset: & ea pars diuiditur æqualiter in ipsis, ac proinde hereditas in duas partes, nō in quatuor diuiditur: quia tres nepotes succedunt non per capita, sed per stirpes. Similiter Titus

decessit